

ZONGULDAK BÜLENT ECEVİT ÜNİVERSİTESİ TIP FAKÜLTESİNDE UZAKTAN EĞİTİM SÜRECİ VE BU SÜREÇTE YAPILANLAR

Bilindiği üzere, SARS CoV-2 etkenli COVID-19 enfeksiyonu önce Çin'in Wuhan şehrinden bildirildi ve sonrasında tüm dünyayı etkisi altına aldı. Ülkemizde ilk vaka bildiriminin 9 Mart 2020 tarihinde yapılmasından sonra bu hastalıkla ilişkili ilk ölümün de 17 Mart 2020 tarihinde olduğu belirtildi (1). Bu sürecin başında T.C. Sağlık Bakanlığı tarafından Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi (ZBEÜ) Tıp Fakültesi'nin eğitim ve hizmet binası olan Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi Sağlık Uygulama ve Araştırma Merkezi (ZBEÜSUAM) pandemi hastanesi olarak belirlendi ve ilk vaka, 18 Mart 2020 tarihinde saptandı. Bulaştırıcılık oranının çok yüksek olduğu, yaptığı pnömoni tablosuyla ölümcül seyretme olasılığı da olan bu enfeksiyonun kesin bir anti-virali olmadığından veya korunmak için de etkili bir aşısı henüz bulunmadığından salgının en başında alınan önlemler öncelikle insanların kendilerini mümkün olduğunca ev ortamında izole etmeleri oldu (2).

ZBEÜ Tıp Fakültesi, 2005-2006 eğitim-öğretim yılında ilk mezunlarını veren, mezun olan öğrencilerine de tüm eğitim süresi boyunca yaptıkları eğitim faaliyetlerini Avrupa Kredi Transfer Sistemi (AKTS)'ne uygunluk gösteren "Diploma Eki" veren bir fakültedir. Fakültemizin Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Programı'nın Ulusal Tıp Eğitimi Akreditasyon Kurulu'nun yaptığı değerlendirme sonucunda Türkiye Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Ulusal Standartlarını karşıladığı 2018 yılında saptandı ve program 01/01/2024 tarihine kadar akredite edildi (3).

Fakültemiz halen Temel Tıp Bilimleri, Dahili Tıp Bilimleri ve Cerrahi Tıp Bilimlerine bağlı 44 Anabilim dalı ve 15 Bilim dalı ile mezuniyet öncesi ve sonrası tıp eğitimi, araştırma ve sağlık alanında faaliyetleri ile hizmet vermektedir. Pandeminin başladığı Mart 2020 itibarıyla 55 profesör, 24 doçent, 58 doktor öğretim üyesi, 2 uzman tabip, 227 araştırma görevlisi, toplam 366 akademik personel görev yapmaktadır.

2019-2020 Eğitim-Öğretim yılında eğitim gören öğrenci sayımız; 220'si Dönem 1, 195'i Dönem 2, 158'i Dönem 3, 182'si Dönem 4, 175'i Dönem 5 ve 95'i Dönem 6 olmak üzere toplam 1025'tir. Pandemi öncesinde, yüz yüze eğitim sürecinde Fakültemizde Dönem 1, 2, 3 kendi içinde kurullardan oluşmuştur ve her bir kurul sonunda teorik ve pratik sınav, yıl sonunda da finalleri yapılır. Dönem 4, 5 ve 6'da ise süresi birbirinden farklı stajlar yer alır. Dönem 4, 5 ve 6 stajlarının sonunda eğitim-öğretim döneminin başında belirlenen ve web sayfasında kılavuzlar aracılığıyla öğrencilere bildirilen ölçme değerlendirme yöntemlerine göre değerlendirilir.

Salgının henüz ülkemizde gözlenmediği ancak komşu ülkelerde görülmeye başladığı 2020 yılının Mart ayının başında Tıp Fakültesi Dekanlığı tarafından öğrencilerimize COVID-19 enfeksiyonu ile ilgili yüz yüze bilgilendirme semineri düzenlendi (4). ZBEÜSUAM Hastane Enfeksiyon Kontrol Komitesi öğretim üyeleri ve hemşireleri tarafından 03/03/2020 tarihinde öğrencilerimize güncel literatür eşliğinde SARS CoV-2'nin epidemiyolojik özellikleri, oluşturduğu hastalığın klinik özellikleri ve olası vaka yönetim planı hakkında detaylı bilgiler verdi. Ayrıca hastanemizde uygulanacak izolasyon önlemleri ve olası salgında virüsten korunma yolları anlattı. Tüm öğrenciler el hijyeninin nasıl olması gerektiği konusunda bilgilendirildi. 13 Mart 2020 tarihinde üniversitemizin Uzaktan Eğitim ve Araştırma Merkezi (UZEM) Müdürlüğü, COVID-19 salgınının ülkemizde yayılımının önlenmesine yönelik alınabilecek tedbirlerden biri olan uzaktan eğitim yöntemi için asenkron olarak tüm öğrencilerimize, senkron olarak da 10 ayrı sınıfta 100'er kişilik toplam 1000 öğrenciye ders verebilme kapasitelerinin olduğunu tarafımıza bildirdi.

13 Mart 2020 tarihinde T.C Yüksek Öğretim Kurulu (YÖK) Başkanlığı, web sayfasında yaptığı duyuruyla ülkemizde yer alan tüm yükseköğretim kurumlarında 16 Mart 2020 tarihi itibarıyla eğitime 3 hafta süreyle ara verdiğini bildirdi (5). Bu tarih itibarıyla intörnler de dahil tüm öğrencilerimize eğitime 3 hafta ara verildiği Dekanlık tarafından duyuruldu.

Bu süreç içerisinde öğretim üyeleriyle yüz yüze bir araya gelmeden iletişimin hızlı sağlanabilmesi amacıyla Whatsapp grupları oluşturuldu. Mezuniyet Öncesi Eğitim Komisyonu üyeleri ile, tüm öğretim üyeleri ile, Dönem 4'te stajı olan Anabilim Dalı başkanları ve staj sorumluları ile, Dönem 5'te stajı olan Anabilim Dalı başkanları ve staj grupları ile ve Dönem 6'da stajları olan Anabilim Dalı başkanları ve staj sorumluları ile ayrı ayrı oluşturulan bu gruplarda aktif iletişim sağlandı ve YÖK tarafından ve Üniversitemiz senatosu tarafından gönderilen tüm yazılar bu gruplarda Mezuniyet Öncesi Eğitim Komisyonu Başkanı tarafından paylaşıldı ve gerektiğinde diğer öğretim üyelerimizin görüşleri de alındı.

19 Mart 2020 tarihinde YÖK Başkanlığı tarafından Dekanlık birimine gelen yazıda 2019-2020 eğitim öğretim yılı bahar dönemi ile sınırlı kalmak koşuluyla yüksek öğretim kurumlarının program çeşitlilikleri ve alt yapı imkanlarına göre kendi yetkili komisyon ve kurullarının kararıyla ön lisans, lisans ve lisansüstü düzeylerde yürüttükleri eğitim ve öğretim faaliyetlerinin uzaktan öğretim yoluyla düzenlenebileceği belirtildi (6). Pandeminin başında COVID-19 enfeksiyonunun ülkemizde ve şehrimizde tam olarak nasıl seyredeceği bilinemediğinden eğitime ara verme sürecinin öncelikle 3 hafta olduğu ancak daha sonra enfeksiyonun seyrine göre yüz yüze eğitim ya da uzaktan eğitim kararının tekrar değerlendirilip öğrencilerimize bildirileceği söylendi. Eğitime ara verildiği 16 Mart 2020 tarihinden sonra

fakültemizin Mezuniyet Öncesi Eğitim Komisyonu, Tıp Eğitimi Anabilim Dalı öğretim üyeleri, Öğrenci Eğitim Komisyonu birlikteliğiyle bu süreçte yüz yüze eğitim olmama olasılığı göz önüne alınarak uzaktan eğitime yönelik çalışmalar başladı. Preklinik (Dönem 1, 2, 3) ve klinik (4, 5, 6) tüm anabilim dalları, teorik derslerini, çeşitli ders materyallerini ya da sesli power point ders çekimlerini üniversitemiz UZEM sistemine yükledi ve 30 Mart tarihinden sonra öncelikle preklinik sınıfların dersleri ders programlarında kaldığı yerden asenkron olarak başladı. Derslerle aynı saatte olacak şekilde online çevirim içi olan öğretim üyeleri, öğrencilerimizden gelen soruları da canlı olarak UZEM sisteminde bulunan forumlardan yanıtlamaya başladı. Bu sorular sistem üzerinde kayıtlı kaldığı için diğer öğrenciler de bu sorular ve cevaplarından faydalandı. Ancak eğitime ara verildiğinden dolayı klinik dönemlerin (Dönem 4, 5, 6) tüm ders notları UZEM sistemine yüklendi ve pandemi sonunda stajlarını yüz yüze ve yoğunlaştırılmış olarak almaları planlandı (7, 8, 9). 31 Mart 2020’de toplanan Öğrenci Eğitim Komisyonu, online olarak toplantı yapıp uzaktan eğitim süreciyle ilgili taleplerini Dekanlık makamına iletiler (10). Öğrencilerimizin eğitime ara verildiği ve sonrasında uzaktan eğitim sürecinin başlangıç döneminde en büyük endişelerinin belirsizlik ve eğitimin kalitesi olduğu anlaşıldı. Asenkron olarak yapılan eğitimden daha çok tüm derslerin senkron olarak yapılmasını talep ettiler. Ayrıca uzaktan olarak yapılacak ölçme değerlendirme de hızlıca planlanması ve bu konunun kendilerine bildirilmesini istediler. Akademik takvimin yeniden şekillenmesi, yüz yüze eğitimin tekrar ne zaman başlayacağını da fakültemiz tarafından belirlenmesinin kendileri için çok önemli olduğu görüşü öğrenciler arasında yaygındı. Program Değerlendirme ve Geliştirme Komisyonu tarafından öğrencilerin uzaktan eğitimle ilgili talepleri ayrıntılı olarak değerlendirildi ve Eğitim Komisyonu’na iletili. Ancak sürecin başında pandemi nedeniyle şehir sınırlarının kapalı olması, hastanemizin pandemi hastanesi olarak belirlenmesi ve pek çok serviste COVID-19 kesin ve şüpheli tanılı hasta yatması, öğrenci yurtlarının karantina yurtlarına dönüşmesi gibi pekçok belirsizlik bulunmaktaydı.

03 Nisan 2020 de Üniversitemiz Senatosu tarafından uzaktan eğitimle verilen derslerin sınavlarının da elektronik olacak şekilde planlanması istendi. Bunun üzerine Eğitim Komisyonumuz, sınav sorularının veya bazı derslerde verilecek ödevlerin uzaktan eğitimle verilecek konuları içermesi, şeffaf, kanıtlanabilir, objektif olması ve kayıt altına alınabilmesi konusyla ilgili çeşitli çalışmalara başladı. Bu çalışmalar sırasında internet erişiminde sorun yaşayan öğrencilerin olup olmadığı, internet bağlantısının kesilmesi gibi teknik açıdan yaşanabilecek problemler olduğunda yapılacak çözüm önerileri de düşünüldü. Her ne kadar her sınavın tamamlanma süresi soru sayısına göre ayrı ayrı belirlendiyse de öğrencilere birden fazla giriş hakkı tanınması kararı alındı.

27 Mart 2020 Eğitim Komisyonumuz, 01 Nisan Fakülte Kurulumuz ve 08 Nisan 2020'de Senatomuz, Dönem 1-2-3 teorik derslerin senkron veya asenkron olarak uzaktan verilmesini ancak pratik derslerin pandemi süreci sona erdikten sonra yüz yüze yapılması ve sonrasında kurul ve genel sınavların yapılması kararını aldı. Dönem 1, 2 ve 3 alan içi ve alan dışı mesleki seçmeli sınavların ise uzaktan eğitim aracılığıyla yapılmasına karar verdi. Dördüncü ve beşinci sınıf öğrencilerinin stajlarına ait teorik derslerin Uzem sistemi aracılığıyla yüklenmesine ancak kalan stajların pandemi süreci sona erdikten sonra yoğunlaştırılmış olarak yapılmasına karar verildi. Bu tarihli kararda aynı zamanda intörn öğrencilerimizin de kalan stajlarını pandemi süreci bittikten sonra yüz yüze yapmaları yer almaktaydı (11, 12)

Dönem 1, 2, 3 öğrencilerin asenkron olarak planlanan derslerinin öğrenci geri bildirimlerinin değerlendirilmesi üzerine canlı olarak tekrar verilmesi için yeniden ilgili koordinatörlüklerle yeni bir ders planı yapıldı. Öncesinde ilgili tüm anabilim dallarının da görüşü yazılı olarak istendi. Başta anatomi olmak üzere pek çok dersin teorikleri online canlı olarak öğrencilere anlatıldı. Ancak pratik uygulamalı derslerin telafisinin pandemi bitişinde yüz yüze yapılmasına karar verilip öğrenciler de bu şekilde bilgilendirildi.

Süreçle ilgili en çok soru son sınıf öğrencilerinden geldi. Yaşanan belirsizlik, hem onları endişelendirdi hem de yarım kalan stajlarının telafisinin olup olmayacağı ve telafisi olamazsa hekimliğin başında yaşayacakları sıkıntılar konusunda kaygılandılar. Üstelik mezuniyetlerinin uzaması halinde yaşayacakları ekonomik sıkıntıları, atama zamanlarının gecikmesi gibi birçok özel durumu da Eğitim Komisyon üyeleri ile paylaştılar. Hem şehrimizdeki durum hakkında bilgilendirmek hem de kaygılarını biraz olsun hafifletmek amacıyla intörn olan öğrencilerimizle Eğitim Komisyonu dijital ortamlarda sık aralıklarla görüşüp uzaktan eğitim süreciyle ilgili fikir alış verişi yaptı. Yaygın olan ortak görüş, salgının bittiği zaman kalan stajların yüz yüze yapılmasıydı (13).

24 Nisan 2020'de YÖK tıp fakültesi son sınıf öğrencilerinin uygulama eğitimiyle ilgili görüş yazısını tüm tıp fakülteleriyle paylaştı (14). Bu yazıyla son sınıf öğrencilerinin stajlarına yazılı olarak kendi rızaları alınmak koşuluyla yüz yüze kendi hastanelerinde devam edebileceklerini, diledikleri takdirde buldukları şehirdeki bir başka üniversite hastanesinde ya da eğitim araştırma hastanesinde devam edebilmelerini ya da belgeledikleri durumda eğitimlerinin kalanını aile hekimliği ve halk sağlığı merkezlerinde yapabileceklerini belirtti. Aynı zamanda kalan sürelerinin dijital imkanlarla tamamlayabilme fırsatının da verilebileceği görüşünün ilgili komisyonlarda değerlendirilmesini bildirdi.

Bu yazının tarafımıza gönderilmesiyle aynı gün, Fakültemiz Dekan ve Dekan Yardımcılarının katılımıyla, son sınıf öğrencilerimizin yüz yüze eğitimle ilgili görüşlerini

almak üzere dijital ortamdan canlı olarak toplantı yapıldı. Ayrıca YÖK'ün yazısı, Eğitim komisyonumuz ve Dönem 6'da stajı olan bölümlerin anabilim dalı başkanları ve eğitim sorumluları ile de tartışıldı. İlgili anabilim dallarından yazıyla da görüşleri alındı. Öğrencilerimizle yapılan toplantıda farklı görüşlerin olması ve tek bir ortak karara varılamaması nedeniyle kendilerinden bir anket yapılması istendi. 26 Nisan 2020 tarihinde tarafımıza gönderilen intörn öğrencilerimizin görüşlerinin yer aldığı anket sonuçlarına göre intörn öğrencilerimizin çoğunun şehir dışından gelecek olması, yurt imkanlarının olmaması, Zonguldak'ta aileleriyle birlikte oturan öğrencilerin ailelerine enfeksiyonu bulaştırma riski olması gibi nedenlerle öğrencilerimizin çoğunda eğitimlerini dijital ortamlarla uzaktan olarak tamamlama görüşü yaygındı. Ancak özellikle acil tıp ve pediatri stajını almayan öğrencilerin bir kısmı kişisel koruyucu ekipmanların doğru kullanımı, sosyal mesafe ve el hijyenine dikkat ederek yüz yüze eğitime başlamak istediklerini tarafımıza belirttiler. Eğitim Komisyonumuz da YÖK'ün intörn eğitimiyle ilgili yazısı doğrultusunda öğrencilerimizin ve öğretim üyelerimizin de görüşlerini dikkate alarak, eğitimlerini hem kendi buldukları şehirdeki üniversite ve eğitim ve araştırma hastanelerinde, hem yazılı rızaları alınarak kendi fakültelerinde, hem de kalan halk sağlığı ve aile hekimliği stajlarını buldukları yerdeki aile hekimliği ve halk sağlığı merkezlerinde yapabileceği kararı verdi. Ayrıca öğrencilerimizin tıpta uzmanlık sınavı ve devlet hizmet yükümlülüğü kura zamanları konusunda mağduriyet yaşamamaları için pandemi devam ettiği sürece eğitimlerinin online olarak devam etmelerini ve 30 Haziran'da mezun edilmelerini uygun gördü (15). Bu kararlar, fakülte kurulumuz ve senatomuz tarafından da onaylanarak öğrencilerimize dijital platform üzerinden duyuruldu (16). İvedilikle son sınıfta stajı olan tüm anabilim dalları, video çekimi, ders, ödev, proje, vaka analizi gibi dijital imkanlarla veya canlı eğitimle hazırlıklarını tamamladılar ve 01 Mayıs 2020 tarihinde tüm intörn öğrencilerimiz, eğitimlerine uzaktan dijital platformda olacak şekilde kaldıkları yerden başladılar. Bu süreç içinde toplam 19 intörn öğrencimiz, yazılı dilekçeleri alınarak kendi istekleriyle eğitimlerine yüz yüze başladı. Bu öğrencilerin de yüz yüze başlama kararı Eğitim Komisyonu ve Fakülte Kurulundan onaylandı. Bu öğrencilerin 16'sı Acil Tıp, biri İç Hastalıkları, biri Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları biri de Aile Hekimliği stajını yüz yüze tamamladı (17).

04 Mayıs 2020'de Tıp Eğitimi Programları Değerlendirme ve Akreditasyon Derneği (TEPDAD) de yüz yüze eğitimin mümkün olmadığı koşullarda çevirim içi verilen derslerde öğrenci-öğretim üyesinin etkileşimine dikkat edilmesine, multidisipliner panellere yer verilmesine, problem çözme, olgu tartışmaları, ödev gibi yaklaşımlarla öğrencilerin de sürece katılımına yönelik öneriler içeren bir yazı tarafımıza gönderildi. Bu öneriler bizim de

uyguladığımız uzaktan eğitim yöntemleriyle örtüşmekteydi. Klinik öncesi tüm dönemlerde dersler, multidisipliner paneller ve olgu sunumları dijital ortamdan canlı olarak başlamıştı.

Dekan ve Dekan Yardımcıları ve Program Değerlendirme ve Geliştirme Komisyonu başkanının katılımıyla 05 Mayıs 2020’de Dönem 5 öğrencileriyle, 08 Mayıs 2020’de Öğrenci Eğitim Komisyonu ve Dönem 4 öğrencileriyle ile dijital platform üzerinden pandemi başlangıcından sonra devam eden uzaktan eğitim süreci ile ilgili geri bildirim toplantısı yapıldı. Pandemi sürecinin devam ettiği öngörüldüğünden sınavların online olarak yapılması konusundaki görüşlerinin anket yaparak bildirmeleri istendi. 11 Mayıs 2020 tarihinde son sınıflar hariç tüm dönemlerdeki öğrencilerin katılımıyla tarafımıza gönderilen anketler hem Eğitim Komisyonu hem de anabilim dalı başkanları ve staj sorumluları ile dijital ortamdan paylaşıldı (18). Aynı tarihte YÖK de üniversitelere gönderdiği yazıyla COVID-19 tedbirleri kapsamında öğrenci hareketliliğinin engellenmesi amacıyla dönem sonu ve diğer sınavların online yapılmasının gereğini bildirdi. Klinik dönem öğrencilerimizden gelen geri bildirimler üzerine 13 Mayıs’ta Eğitim komisyonumuz toplanarak tüm sınav takvimini ve Dönem 4-5 dijital platform üzerinden canlı ders programını düzenledi. Eğitim komisyonu kararı, Fakülte Komisyonu ve Senatamız tarafından da onaylandı (19), hem web sitemizden öğrencilerimize duyuruldu hem de dijital ortamdan her dönemin temsilcisi olan öğrencilerimizle paylaşıldı (20, 21, 22).

Bu tarihten sonraki dönemde canlı dersler dijital platform üzerinden tamamlandı. Tüm ara sınavlar ve final sınavları, gelişim sınavı, staj sınavları UZEM üzerinden yapıldı. Dönem 4, 5 ve intörn öğrencilerin tüm stajları uzaktan dijital platformda tamamlandı. Bu süreç sonunda tüm öğretim üyeleri sanal sınıfları kullanmış olduğu ve 4-10 arasında ders vermiş oldukları belirlendi ancak uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin yerini tutmadığı görüşü öğretim üyelerinde hakimdi.

Türkiye’de aktif üç tıp eğitimi Derneğinin (TEPDAD; TEGED ve Türk Tıp Eğitimi Derneği) işbirliği ile hazırlanan İntörn Hekimlere Yönelik COVID-19 Kursu’nun TEPDAD web sayfasında <https://online.tepdad.org.tr/course/view.php?id=14> adresinden kullanıma açıldığı duyurusu da Fakültemiz web sayfasından yapıldı ve dijital ortamdan Dönem 6 temsilcisi aracılığıyla intörn öğrencilerimize duyuruldu ve katılımları teşvik edildi (23).

Preklinik dönemde bazı pratik uygulamalarının telafi planlaması da 2020-2021 Eğitim-Öğretim yılında hazırlanan ders programlarına yerleştirildi (24). Dönem 4 te yer alan stajların intörnlük dönemindeki eğitim programının içinde yer alması nedeniyle uygulamaların telafileri intörnlük dönemine (2021-2022 Eğitim ve Öğretim Yılı) bırakıldı. 2019-2020 Eğitim ve

Öğretim Yılında Uzaktan eğitimle tamamlanan Dönem 5'te yer alan stajların uygulamalarının telafileri ise ilgili anabilim dallarının görüşleri yazılı olarak alınarak isim ve saat olarak belirlendi ve 2020-2021 Eğitim ve Öğretim yılının güz döneminde yüz yüze olacak şekilde planlandı (25).

Bu süreç yaşanan belirsizlikten dolayı öğrenciler için zor olduğu kadar hem eğitimde hem de hasta hizmetinde görev alan öğretim üyeleri için de zordu. Özelliklerini bilemediğimiz bir mikroorganizmayla savaşmamız nedeniyle öğrencilerimizin kafasında yer alan belirsizlikleri tam olarak gideremediğimiz durumlar oldu. Uzaktan eğitimde başlıca yaşanan sorunlar canlı ders sırasında bağlantı problemleri ve donanımsal sorunlar, sınav güvenliğinin sağlanması ve ders içeriklerinin uzaktan eğitime uygunluğu olarak belirlendi. Ancak öğrencilerimizle sürekli iletişim halinde olmamız, birbirimizi anlamamıza ve süreci daha doğru yönetmemize yardımcı oldu

YÖK'ÜN 13 Ağustos 2020 tarihli yazıyla tüm üniversitelerin eğitim öğretim takvimlerini 1 Ekim 2020 tarihi sonrasında başlayacak şekilde planlamalarını istedi (26). Eğitim Komisyonumuz da intörlük dönemi hariç tüm dönemlerde ders programlarını 5 Ekimde başlayacak şekilde planladı, Fakülte Kurulumuz ve Senatomuz tarafından da onaylandıktan sonra akademik takvimimiz web sayfasında öğrencilerimize duyuruldu (27).

Dönem 3 ders programının 2018-2019 ve 2019-2020 Eğitim öğretim yılı kurul sonu yapılan geri bildirimler esas alınarak içerik ve ders saatleri açısından revizyonu tamamlandı ve yeni revize edilen hali web sitemize yerleştirildi ve revizyon da ayrıca Öğrenci Eğitim Komisyonuna ve Dönem 3 temsilcisine bildirildi (24).

Öğrencilerimizden aldığımız geri bildirimler esas alınarak pandemi dönemi öncesinde başlanan seçmeli stajlar konusundaki çalışmalarına Eğitim Komisyonumuz pandemi sürecinde de devam etti ve dönem V ders programının içerisine seçmeli stajlar (Aile Hekimliği, Adli Tıp, Göğüs Cerrahisi, Genetik, Kalp Damar Cerrahisi, Klinik Biyokimya, Klinik Anatomi, Klinik Mikrobiyoloji, Klinik Patoloji, Klinik Farmakoloji, Nükleer Tıp, Radyasyon Onkolojisi) yerleştirildi (28).

Ancak YÖK, 04 Eylül 2020 tarih ve 75850160-104.01.02.04-E.55362 sayılı yazısıyla 2020-2021 eğitim ve öğretim yılının güz döneminde örgün eğitimlerde teorik derslerin mümkün olduğunca aynı ortamda bulunmadan uzaktan dijital ortamdan yapılmasını, uygulamalı derslerin zorunlu olduğu programlarda ise uygulamaların mümkünse ertelenmesini tavsiye etti. Bunun üzerine Eğitim Komisyonumuz 07 Eylül 2020'de bu tavsiye niteliğindeki yazıda yer alan konuları tartışmak için toplandı. Alınan karar doğrultusunda 2020-2021 eğitim ve öğretim

yılında pandemi gz döneminde Dönem 4 ve 5 stajlarının teoriklerinin uzaktan canlı zoom aracılığıyla yapılmasına, bu stajların ise uygulamalarının bahar döneminde yüz yüze yapılmasına karar verildi. Dönem 4 ten stajı kalan ve ara dönemde beşinci sınıf olacak öğrencilerin ve Dönem 5 ten stajı kalan ve ara dönemde intörn olacak öğrencilerin de mağdur edilmeyecek şekilde planlaması yapıldı. Tüm stajların sınav şekillerinin belirlenmesi için anabilim dallarından görüş yazısı istendi ve bölümlerden gelen cevaplara göre teorik ve pratik sınavların ağırlıkları belirlendi. Alınan kararlar Fakülte Kurulumuz ve Senatomuz tarafından onaylandı (29) ve webde öğrencilerimize duyuruldu (30). Dönem 4 staj döngüsü ve lme değerlendirme şekilleri web sayfamızda öğrencilerle paylaşıldı (31). Dönem 5 staj döngüsü ve lme değerlendirme şekilleri web sayfamızda öğrencilerle paylaşıldı (32). 2020-2021 eğitim ve đretim yılında 01 Temmuz 2020 tarihiyle intörn öğrencilerimiz eğitimlerine yüz yüze olacak şekilde devam etmektedirler. Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi (ZBEÜ) Tıp Fakültesi intörn ğrencilerinin (Dönem 6) stajlarının tamamlandığı Anabilim Dalları ve staj süreleri aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

ANABİLİM DALI	SÜRESİ	İNTÖRN SAYILARI			
		Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim
Acil Tıp	2 ay	20		25	
ocuk Sağlığı ve Hastalıkları	2 ay	26		23	
Halk Sağlığı	2 ay	23		20	
İç Hastalıkları	2 ay	20		26	
Aile Hekimliği	1 ay	10	11	11	9
Genel Cerrahi	1 ay	13	12	11	10
Kadın Hastalıkları ve Doğum	1 ay	12	13	10	11

Ruh Sağlığı ve Hastalıkları	1 ay	11	10	9	11
--	------	----	----	---	----

Fakültemizde COVID-19 hastalarının tanı, takip ve izlem süreçlerinin planlandığı Anabilim Dallarında (Enfeksiyon Hastalıkları ve Klinik Mikrobiyoloji, Göğüs Hastalıkları, Anesteziyoloji ve Reanimasyon) intörn eğitimi verilmemektedir.

Fakültemizde 2020-2021 Eğitim ve Öğretim Yılında intörn öğrencilerimizin eğitimleri yüz yüze olacak şekilde planlandı ve intörn öğrencilerimiz 01 Temmuz 2020 tarihi itibarıyla stajlarına başladı. Stajlarına başlamadan önce tüm intörn öğrencilerimize gruplara halinde Dekanlığımızın talebiyle Sağlık Uygulama Araştırma Müdürlüğü Enfeksiyon Kontrol Komitesi öğretim üyeleri ve hemşireleri tarafından COVID-19 pandemi sürecinde enfeksiyon kontrol önlemleri ve izolasyon kuralları ayrıntılı olarak anlatılıp uygulamalı eğitim verildi (33).

Ayrıca COVID-19 pandemisi nedeniyle öğrencilerimizin eğitim süreçlerini aksatmadan olası bulaş risklerini en aza indirmek için ilgili Anabilim Dalları tarafından intörnlerin staj gruplarının sayısında ve döngüsünde bazı düzenlemeler yapıldı. İntörnlerin nöbet sırasında kalacağı odaların kontrolleri Fakülte Hizmet Alanlarının Altyapı Durum Tespit Komisyonu tarafından yapıldı (34). Buna göre;

1. Acil Tıp stajındaki intörn öğrenciler, üç gruba bölünerek her bir grup 24 saatlik nöbet tutacak şekilde bir program planlandı. Ayrıca stajdaki öğrencilere kullanabilecekleri yaklaşık 20 m²'lik bir oda tahsis edildi.
2. Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları stajındaki öğrenciler iki ayrı gruba bölündü. Her gün biri acil servis, biri de yataklı serviste olmak üzere iki adet intörn öğrenci nöbete kalacak şekilde plan yapıldı. Öğrencilere gerek gün içinde, gerekse nöbetlerinde kullanabilecekleri yaklaşık 20 m²'lik bir oda tahsis edildi.
3. Halk Sağlığı stajındaki intörn öğrenciler için Dekanlık binasındaki amfilerde sosyal mesafeye uygun olarak günlük teorik ders programları yapıldı, ayrıca staj sonunda teslim etmek üzere ödev hazırlama programı başlatıldı. Bu stajda öğrencilere yönelik nöbet uygulaması yer almamaktadır.
4. İç Hastalıkları stajında öğrenciler farklı bilim dalları ve birimlerde (Endokrinoloji, Gastroenteroloji, Hematoloji, Tıbbi Onkoloji klinik ve poliklinikleri) stajlarını sürdürmektedirler. Anabilim Dalı'nın birimleri içinde dağılımları yapıldığında gruptaki öğrenci sayıları oldukça azaldığından ayrıca kişi sayısını azaltmaya yönelik bir plan yapılmadı.

Nöbetlerde iki öğrenci bulundurulacak şekilde gece kalabilecekleri yaklaşık 24 m²'lik bir oda tahsis edildi.

5. Aile Hekimliği stajındaki öğrenciler ikişer kişilik gruplara ayrıldı. Diyabet ve Obezite Merkezi'ndeki Aile Hekimliği polikliniğinde sabahtan pratik eğitim planı, öğleden sonra ise staj grubunun tamamına Dekanlık binasındaki dersliklerde sosyal mesafeye uygun olarak teorik ders planı yapıldı. Bu stajda öğrencilere yönelik nöbet uygulaması bulunmamaktadır.
6. Genel Cerrahi stajındaki öğrenciler gün içinde gruplara bölünüp poliklinik, servis, ameliyathane, endoskopi-kolonoskopi birimlerine bölündü. Nöbete kalan 2 öğrenci için daha önce toplantı odası olarak kullanılan yaklaşık 40 m²'lik bir alan tahsis edildi.
7. Kadın Hastalıkları ve Doğum stajındaki öğrenciler jinekoloji servisi, obstetri servisi, ameliyathane ve polikliniklere eşit sayıda bölündü ve pratik uygulama planları bu şekilde yapıldı. Bir adet intörn öğrencinin nöbetçi olduğu bu klinikte nöbetçi öğrenciye yönelik 10 m²'lik bir oda tahsis edildi.
8. Ruh Sağlığı ve Hastalıkları stajındaki öğrenciler 2 gruba bölünmüş olup her gün bir gruba servis ve poliklinikte eğitimleri verilmektedir. Bu stajda öğrencilere yönelik nöbet uygulaması bulunmamaktadır.

29 Eylül 2020'de 2019-2020 eğitim öğretim döneminde COVID-19 pandemisi nedeniyle uzaktan tamamlanan eğitimle ilgili öğrencilerimize memnuniyet anketi yapıldı. Bu anketin sonucu Fakültemiz Eğitim Komisyonu ve tüm öğretim üyelerimizle paylaşıldı (35).

01 Ekim 2020 tarihinde Dönem 4, Dönem 5 ve Dönem 6 öğrencilerimize yönelik Kliniklere Uyum Programı yapıldı (36). Dönem 1, 2 ve 3 te yer alan uygulamalı derslerin ilgili Anabilim Dalına ait öğretim üyeleri tarafından videoları çekildi ve canlı zoom dersinde interaktif bir şekilde bu videoların seyredilmesi ve öğrencilerle tartışılması planlandı

01 Ekim 2020 tarihine kadar tüm dersliklerin alt yapısı uzaktan eğitime hazırlandı. Öğrencilerimize eğitimin verileceği amfi ve dersliklerde yer alan bilgisayarlara uzaktan eğitimin sağlanacağı linkler kuruldu. Öğrenci temsilcileri aracılığıyla link paylaşımları tüm dönemlerle dijital ortamdan yapıldı. Olabilecek aksaklıkların zamanında düzeltilebilmesi için Dekanlık tarafından personel görevlendirilmeleri yapıldı. Ayrıca dijital ortamda uzaktan eğitim sistemi ve yürütülecek program öğretim üyelerimizle paylaşıldı. Tüm dönemlerde derslerin tamamının canlı olarak ve kayıt altına alınarak anlatılması planlandı ve uygulamaya bu şekilde başlandı. Dönem 1-2-3 ders kurulu sorumluları ve koordinatörlerle Eğitim Komisyon Başkanı sosyal mesafe ve hijyen kurallarına dikkat ederek yüz yüze bir toplantı yaptı ve uzaktan eğitim sürecinde ders kurulu sorumlularının ve koordinatörlerin sorumluluklarını anlattı (37).

5 Ekim 2020 itibariyle Fakültemizin Dönem 1, 2, 3, 4 ve 5'te yer alan öğrencileri uzaktan eğitimle dijital ortamda eğitimlerine başladı. Dönem 1 öğrencilerimize yönelik Dijital Ortamdan Canlı Olarak düzenlenen "Temel Tıp Bilimleri Uyum Eğitimi", Fakültemiz Mezuniyet Öncesi Tıp Eğitimi Komisyonu Başkanı ile Dönem 1 Koordinatörünün katılımıyla gerçekleşti (38) .

KAYNAKLAR

1. Demirebilek Y, Pehlivan Türk G, Özgüler ZE, Mese EA. COVID-19 outbreak control, example of ministry of health of Turkey. Turk J Med Sci 2020; 50: 489–494. Published online 2020 Apr 21. doi: 10.3906/sag-2004-187 PMID: PMC719598
2. Huang C, Wang Y, Li X, et al. Clinical features of patients infected with 2019 novel coronavirus in Wuhan, China. Lancet 2020;395:497–506. doi: 10.1016/S0140-6736(20)30183-5 .
3. <https://tip.beun.edu.tr/haberler/tip-fakultesi-egitim-programinin-akreditasyon-belgesi-takdim-toreni.html>
4. <https://tip.beun.edu.tr/haberler/tip-fakultesi-donem-4-donem-5-ve-donem-6-ogrencilerimiz-eyenik-oronavirus-covid-19-2019-ncov-hastaligi-ile-ilgili-egitim-seminer-i-duzenlendi.html>
5. <https://covid19.yok.gov.tr/Documents/alinan-kararlar/02-coronavirus-bilgilendirme-notu-1.pdf>
6. <https://www.yok.gov.tr/Sayfalar/Haberler/2020/universitelerde-uygulanacak-uzaktan-egitime-iliskin-aciklama.aspx>
7. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem-1-donem-2-donem-3-tip-fakultesi-ogrencilerimizin-dikkatine.html>
8. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem-4-ve-donem-5-ogrencilerimizin-dikkatine.html>
9. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem-6-ogrencilerimizin-dikkatine.html>
10. 31 Mart 2020 Öğrenci Eğitim Komisyon Kararı
11. 03 Nisan Senato Kararı ve 8 Nisan Fakülte Kurulu kararları
12. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem12345sinavlar.html>
13. Dönem 6 (İntörn) Öğrencilerinin ve öğrenci eğitim komisyonunun yüzyüze başlama konusunda görüş yazısı
14. <https://covid19.yok.gov.tr/Documents/alinan-kararlar/13-doktor-adaylarinin-mezuniyetine-iliskin-karar.pdf>
15. İntörn Eğitim Komisyon Kararı
16. İntörn Eğitim Fakülte Kurulu ve Senato Kararları
17. Pandemi Döneminde Yüz yüze başlayan İntörnlere Eğitim Komisyonu ve Fakülte Kararı
18. 11 Mayıs 2020 tarihli online sınav süreci üzerine Preklinik Dönem, Dönem 4 ve Dönem 5 öğrenci anketleri
19. 13 Mayıs 2020 tarihli Eğitim Komisyonu, Fakülte ve Senato Kararları

20. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem123ogrencilerimizindikkatine>
21. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem-4-ogrencilerimizin-dikkatine.html>
22. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/donem-5-ogrencilerimizin-dikkatine.html>
23. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/intorn-hekimlere-yonelik-covid-19-kursu.html>
24. Dönem 3 Ders Programı
<https://cdn3.beun.edu.tr/tip//20202021-donem-3-ders-programi.pdf>
25. Dönem 5 uzem dönemi pratiklerin telafi talep yazısı ve gönderilen yazılar
26. <https://covid19.yok.gov.tr/Documents/alinan-kararlar/28-yuksekogretim-kurumlari-2020-2021-egitim-ve-ogretim-donemine-yonelik-aciklama.pdf>
27. <https://tip.beun.edu.tr/akademik-takvim/2020-2021-akademik-takvimi.html>
28. <https://cdn3.beun.edu.tr/tip//20202021-yili-guz-donemi-donem-5-klinik-ders-programi.pdf>
29. Eylül 2020 Pandemi Fakülte Kurulu Kararı
30. <https://tip.beun.edu.tr/duyurular/20202021-egitim-ve-ogretim-donemine-yonelik-alinan-senato-karari.html>
31. <https://cdn3.beun.edu.tr/tip//20202021yiliguzvebahardonemidonem4klinikdersprogramiveolcmedeger.yont..pdf>
32. <https://tip.beun.edu.tr/ders-programlari/5sinif.html>
33. <https://tip.beun.edu.tr/haberler/donem6intornogrencilerimiz20202021egitimogretimyiliuygulamaliogretimlerineyuzyuzebasladi.html>
34. Düzenlenen intörn odalarının resimleri
35. Öğrenci 2019-2020 Uzaktan Eğitim Memnuniyet Anketi
36. <https://tip.beun.edu.tr/haberler/donem-4-donem-5-ve-donem-6-ogrencilerimize-yonelik-duzenlenen-kliniklere-uyum-programi-basariyla-gerceklesti.html>
37. Ders kurulu sorumluları ve koordinatörler ile 01 Ekim 2020 toplantı talep ebys yazısı
38. <https://tip.beun.edu.tr/haberler/fakultemiz20202021akademikyilidonemiogrencilerimizledijitalortamdancanliolarakyapilantemeltipbilimleriuyumegitimiilebasladi.html>